

II RIIGIKOGU

8. istungjärk. **Protokoll nr. 234 (17).** 1925. a.

II Riigikogu koosolek 29. mail 1925. a.

Kokku on tulnud 80 Riigikogu liiget.

Walitsuse loosis: haridusminister **H. B. Rahamägi**, sõjaminister **J. Soots**, teedeminister **K. Wirma**, töö-hoolekandeminister **Chr. Kaarna**.

P ä e w a k o r d:

1. Kultuurkapitaali nõukogu liigete walimine.
2. Eesti wabariigi Tartu ülikooli seadus — III lugemisel.
3. Riigimaade põlisele tarwitamisele ja omanduseks andmise seadus — III lugemisel.
4. Hoolekandeseadus — II lugemisel.
5. Petseri maakonna lisa-maamaksu seadus — II lugemisel.
6. Wabadussõjast osawõtnud sõjawäelaste autasu seaduse muutmise seadus — II lugemisel.
7. Heakorra ja julgeoleku seaduse täiendamise seadus — II lugemisel.
8. Üüriseaduse muutmise ja ärakaotamise seadus — üüriseaduse komisjoni ettepanek.
9. Keskwee-komisjoni koosseisu täiendamiseseadus — üldkomisjoni ettepanek.
10. Weeühisuste seadus — maakomisjoni ettepanek.
11. Matmispaikade seadus — üldkomisjoni ettepanek.
12. Usutunnistuslikkude ühingute ja nende liitude seadus — üldkomisjoni ettepanek.
13. Perekonnaseisu seadus — üldkomisjoni ettepanek.
14. Perekonnaseisu seaduse maksmapanemise seadus — üldkomisjoni ettepanek.

Koosolekut juhatab abiesimees **A. Jürman**.

Sekretääri kohal abisekretäär **J. Piiskar**.

Koosolek algab kell 5.25 min.

1. Päewakorra täiendamine. Juhataja **A. Jürman**: Awan Riigikogu koosoleku. Päewakorra

kohta on rkl. Woiman'i poolt ettepanek tehtud, esimeseks päewakorra-punktiks wõtta komisjonide täiendawad walimised. Siis on rkl. Shtsherbakow'i poolt ettepanek tehtud: „Teen ettepaneku päewakorra wiies punkt — Petseri maakonna lisa-maamaksu seadus — wõtta teiseks päewakorra-punktiks.“ Siis on rkl. Sepp'a poolt ettepanek päewakorra kohta: „Teen ettepaneku wõtta üüriseaduse muutmise ja ärakaotamise seadus kolmandaks päewakorra-punktiks.“

J. Luur (krst.): Ma teen ettepaneku, et Eesti wabariigi Tartu ülikooli seadus jääks kolmandaks päewakorra-punktiks, nagu ta praegu päewakorras on. See asi on juba pikemat aega arutamisel ja ikka ei saa teda lõpetada. Teiseks on Tartu ülikooli seadus III lugemisel ja ta arutamine palju aega ei wõta.

Juhataja **A. Jürman**: Hääletamisele tuleb rkl. Woiman'i ettepanek, wõtta esimeseks päewakorra-punktiks komisjonide täiendawad walimised. (Hääletatakse.) Nähtawana musega on ettepanek wastu wõetud.

Teiseks on rkl. Shtsherbakow'i poolt ette pandud, wõtta kolmandaks päewakorra-punktiks, see on kultuurkapitaali seaduse järele, Petseri maakonna lisa-maamaksu seadus. Selle wastu on rkl. Luur'i poolt esitatud ettepanek, et Eesti wabariigi Tartu ülikooli seadus jääks kolmandaks päewakorra-punktiks, wiimane ettepanek, kui wastuettepanek, eraldi hääletamisele ei tule. Edasi on rkl. Sepp'a poolt ettepanek tehtud, wõtta kolmandaks päewakorra-punktiks kaheksas päewakorra-punkt — üüriseaduse muutmise ja ärakaotamise seadus. Need on kaks paralleel-ettepanekut kolmanda päewakorra-punkti muutmiseks. Esiteks tuleb hääletamisele rkl. Shtsherbakow'i ettepanek. (Hääletatakse.) Teiseks tuleb hääletamisele rkl. Sepp'a ettepanek. (Hääletatakse.) Kuna kumbki ettepanek absoluutset enamust ei saanud, tulewad mõlemad „poolt“ ja „wastu“ hääletamisele, nii kuidas nad „poolt“ hääli on saa-

nud. Esmalt rkl. Shtsherbakow'i ettepanek. (H ä ä l e t a t a k s e.) Ning siis rkl. Sepp'a ettepanek. (H ä ä l e t a t a k s e.) Rkl. Shtsherbakow'i ettepaneku poolt on 29 häält, wastu 29 häält, seega tagasi lükatud. Rkl. Sepp'a ettepaneku poolt on 22 häält, wastu 35, seega tagasi lükatud. Nõutakse rkl. Shtsherbakow'i ettepaneku sedelitega hääletamist. (H ä ä l e t a t a k s e.) Hääletamise tagajärjed on järgmised: poolt 34 häält, wastu 33 häält, seega wastu võetud. Seega on Petseri maakonna lisa-maamaksu seadus võetud kolmandaks päewakorra-punktiks. Päewakord on kindlaks määratud.

Enne päewakorra juurde asumist on erakorraliseks teadaandeks sõna rkl. Kornel'il.

2. K. Kornel'i K. Kornel (rhw.):
erakorraline Tallinna ajalehtedes, eriti
teadaanne. tööerakonna ja põllumees-

tekogude rühma häälekandjate kaudu jätkatakse sihilikke kallaletungimisi sennise Riigikogu esimehe Tõnisson'i isikule. Katsutakse ikka ja ikka jälle awalikult seletada, nagu oleks demokraatlik liit lõhutud J. Tõnisson'i sallimata ja üleolewa isiku läbi, kes olewat liidus rühmade koostöötamise võimatuks teinud. Jääge aga rahulikuks härra Juhkam. Kõigi sarnaste ekslikkude väidete tagasitõrjumiseks seletab Eesti rahwaerakonna rühm kindlasti, et demokraatlikus liidus rühmade wahel J. Tõnisson'i isiku pärast mingid lahkuminekuid ei ole olnud, peale ühe wäikese wahejuhtumise, nimelt 1925. a. eelarwe kooskõlastamise kokkulepetes refereerimise järgi hüüdis Riigikogu esimees J. Tõnisson liidu koosolekul rkl. Uibopuu'le, kes kokkulepete heakskiitmise wastu pikalt waidlema hakkas, waele: „Asi on küps! Ei maksa aega wiita“, mille peale rkl. Uibopuu demonstriaatselt wälja astus. Rahwuswabameelsete erakonna rühm lahkus oma seletust mööda demokraatlikust liidust just sellepärast, et temast kui rühmast ei olewat liidus mitte küllalt hoolitud, kuna rahwuswabameelsete soovid ja nõudmised walitsuste kujundamise puhul jne. ei olewat täidetud.

Demokraatliku liidu lahkuajamist wõib kõige wähem süüks anda Riigikogu endisele esimehele Tõnisson'ile, kes otse selle wastu ikka on püüdnud rühmade wahel lepitawalt mõjuda.

3. Komisjonide Juhataja A. Jür-
täiendawad man: Rkl. Woiman'i
walimised. poolt on ettepanek

tehtud, walida üldkomisjoni rkl. Jõeäär'i asemele rkl. Schütz ja rahaasjanduse komisjoni rkl. Jõeäär'i asemele rkl. Peterson. (H ä ä l e t a t a k s e.) Nähtawa enamusega on ettepannud kandidaadid walitud wastawatesse komisjonidesse.

4. Kultuurkapitaali Kultuurkapitaali
nõukogu liigete nõukogu liigeteks on
walimine. ette pandud walida:

Eesti sotsiaaldemokraatliku tööliste partei ja iseseiswa sotsialistliku töölispartei Riigikogu rühmade poolt rkl. Jonas; põllumeestekogude Riigikogu rühma poolt rkl. Hünerson; rkl. Juhkam'i poolt rkl. Anderkopp; Eesti rahwaerakonnaja kristliku rahwaerakonna Riigikogu rühmade poolt rkl. Westholm.

Hääletamise motiwide kohta on sõna rkl. Grigorjew'il.

W. Grigorjew (wn.): Господа народные депутаты. Я уполномочен заявить от имени своей и немецкой фракции о нашем сожалении о том, что национальные меньшинства не будут представлены в комиссии по распределению культурного капитала; но при переговорах с представителями отдельных фракций выяснилось, что представители от Государственного Собрания одинаково будут поддерживать интересы и национальных меньшинств, на что надеемся и мы.

Juhataja A. Jürman: Riigikogu saadab kultuurkapitaali nõukogusse ainult kolm liiget, ja kuna siin ettepannud kandidaate on rohkem kui kolm, siis panen iga kandidaadi üksikult hääletamisele, et sellega võimalik oleks kolme kandidaati walida. Hääletan selles järjekorras, nagu ettepanekud sisse antud.

Kõigepealt tuleb hääletamisele ettepanek, walida kultuurkapitaali nõukogu liikmeks rkl. Jonas. (H ä ä l e t a t a k s e.) Ettepaneku poolt on 50 häält wastu — 2.

Hääletamisele tuleb ettepanek, walida kultuurkapitaali nõukogu liikmeks rkl. Hünerson. (H ä ä l e t a t a k s e.) Ettepaneku poolt on 52 häält, wastu ei olda.

Hääletamisele tuleb ettepanek, walida kultuurkapitaali nõukogu liikmeks rkl. Anderkopp. (H ä ä l e t a t a k s e.) Ettepaneku poolt on 51 häält, wastu ei olda.

Hääletamisele tuleb ettepanek, walida kultuurkapitaali nõukogu liikmeks rkl. Westholm. (Hääletatakse.) Ettepaneku poolt on 18 häält, wastu ei olda.

Seega oleks kultuurkapitaali nõukogu liikmeteks walitud: rkl. Jonas 50 häälega poolt ja 2 wastuseismisel; rkl. Hünerson 52 häälega poolt ja rkl. Anderkopp 51 häälega.

5. Petseri maakonna Rahaasjanduse komisjoni aruandja lisa-maamaksu seaduse komisjoni aruandja — II lugemisel.

J. Zimmerman kannab ette ja eraldi hääletamisel wõetakse wastu nähtawa enamusega seaduseelnõu pealkiri ja §§ 1—3.

Petseri maakonna lisa-maamaksu seadus.

§ 1. Petseri maakonna omawalitsusel on õigus lisaks maamaksule, mis ta 19. jaanuari 1920. a. liikumata waranduste maksu seaduse („Riigi Teataja“ nr. 18/19 — 1920. a. sead. nr. 82) alusel oma heaks saab, maksu wõtta kunni 40 marka tarbe- ja metsamaa tiinu pealt.

§ 2. Maks tasutakse wallawalitsuste laekasse maakonna nõukogu poolt määratud kõrguses ja tähtaegadel.

§ 3. Wallawalitsused teewad iga kuu esimeseks päewaks arwe kõigi eelmisel kuul sissetulnud summade kohta ja annawad need maakonnawalitsuse kassale edasi hiljemalt 10-ks kuupäewaks.

Kui summad tähtajaks edasi ei saadeta, maksawad wallawalitsused 1% kuus wiiwitusraha.

M. Martinson (põl.): Teen ettepaneku § 3. järele wõtta uus paragrahw 3-a, mille redaktsiooni ma kohe esitan. Wallawalitsustele oleks tarwis anda nende kulude katteks, mis neil tekiwad käesolewa seaduse alusel maksude sissenõudmisel vähemalt 25% kogu sissetulewatest maksudest. Arusaadaw, et pearakus selle seaduse maksmapanemisel seisab selles, et maksu sissenõudmine lasub just wallawalitsuste peal ja walla omawalitsused on samuti raskes seisukorras. Käesolew seadus tooks neile kulusid juurde, kirjawahetus kaswaks suureks jne., kuna aga neil mingit toetust nende kulude katmiseks ette nähtud ei ole. Et nad neid kulusid kuidagi katta saaksid, oleks soowitaw, et kogu sisse-

wõetawast maksust 25% antakse walla omawalitsustele.

Juhataja A. Jürman: Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja J. Zimmerman: See küsimus oli küll üles tõstetud Riigikogu rahaasjanduse komisjonis, kuid tema kohta kindlat otsust ei wõetud ja sellepärast rahaasjanduse komisjoni nimel ei saa ma selle uue paragrahwiga ühineda.

Juhataja A. Jürman: Rkl. Martinson'i poolt on ettepanek, wastu wõtta uus paragrahw järgmiselt: „§ 3-a. Käesolewa seaduse järele sissewõetawast maksust antakse 25% walla omawalitsustele.“ (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 3-a wastu wõetud.

Aruandja J. Zimmerman kannab ette ja eraldi hääletamisel wõetakse wastu nähtawa enamusega §§ 4—9.

§ 4. Tähtajaks tasumata jäänud maks loetakse maksuwõlaks ja nõutakse sisse ühes 2% wiiwitusrahaga kuus.

Wiiwitusraha nõutakse sisse terwete kuude eest, kusjuures poolikud kuud terweteks loetakse.

§ 5. Makswõlg, mis tekkinud enne waranduse üleminekut ühe omaniku käest teise kätte, tasutakse uue omaniku poolt.

Märkus. See määrus ei käi awalikul enampakkumisel omandatud waranduste kohta.

§ 6. Maksuwõla sissenõudmine sünnib wastuwaidlemata korras.

§ 7. Maakonnawalitsus on õigustatud protkoleeritud otsuse põhjal lubama maksutähtaja pikendamist maksjatele, kes majanduslikult raskes seisukorras. Maakonna nõukogu loal wõib maksu maha kustutada, kui sissenõudmiseks lootust ei ole wõi sissenõudmine maksjat majanduslikult häwitada wõib.

§ 8. Maksu summa ja muude maksukorralduste wastu wõib maksumaksja kaebtust tõsta maakonna nõukogus kahe nädala jooksul maksulehe kättesaamise päewast arwates. Maakonna nõukogu otsuste peale wõib sama tähtaja jooksul edasi kaebada andministratiwkohtu korras.

§ 9. Kaebtustetõstmine ei pane maksu sissenõudmist seisma, kuigi pärast maksu kohta teisi korraldusi wõib tulla.

7. Eesti wabariigi Tartu ülikooli seadus — III lugemisel. Hariduskommisjoni aruand ja **J. Jaanis** kannab ette ja eraldi hääletamisel wõetakse vastu nähtawa enamusega seaduseelnõu pealkiri ja §§ 1—7.

Eesti wabariigi Tartu ülikooli seadus.

Esimene peatükk.

Üldosa.

§ 1. Eesti wabariigi Tartu ülikooli ülesandeks on edendada üldist ja eriti Eesti elu käsitlewat teadust, anda kõrgeimat teaduslikku haridust ning wiia teadust rahwa keskele ja ette walmistada riigi ja rahwa tööle tarwilikkude eriteadmistega warustatud asjatundjaid.

§ 2. Ülikool on autonoomse asutuse iseseisew oma teaduse ja õppetöö korraldamises, kui ka oma majanduslikus administratiivses tegewuses niwõrd, kui käesolew seadus seda iseseiswust ei piira.

§ 3. Riikliku asutuseks allub ülikool otsekohe haridusministeeriumile. Ülikoolisse puutuwate küsimuste otsustamisel on haridusminister kohustatud ülikooli arwamist ära kuulama.

§ 4. Haridusministril on õigus igal ajal ülikoolilt seletust ja arwamist nõuda ja tema administratiivset ning majanduslikku tegewust ise wõi selleks wolitatud isikute kaudu kontrollida ning rewideerida.

§ 5. Ülikooli õppe- ja asjaajamise keeleks on Eesti keel. Erakorralistel juhtumistel on ülikooli nõukogul õigus haridusministri igakordse loaga õppetööd korraldada üksikutes ainetes ka wõõrastes keeltes; haridusminister wõib anda igakordse loa kauemalt wiieks aastaks.

Märkus. Ülikooli walitsusel on õigus lubada õppejõududele, kes wõõrastes keeltes ettelugemisi peawad ja ülikooli teadus- ja õppeasutusi juhiwad, tarwitada asjaajamise keeleks ülikooli ametiasutustega keelt, mis nendele õppekeeleks lubatud.

§ 6. Ülikool jaguneb järgmisteks teaduskondadeks: 1) usuteaduskond, 2) õigusteaduskond, 3) arstiteaduskond, 4) filosoofia-teaduskond, 5) matemaatika-loodusteaduskond, 6) loomaarsti-teaduskond, 7) põllumajandusteaduskond.

Teaduskonnad wõiwad jaguneda osakondadeks.

§ 7. Teaduskondadesse kuuluwate professuuride, dotsentuuride ja muude õppekohtade arw, kui ka nende jaotus õppetoolide järgi määratakse kindlaks käesolewale seadusele juurdelisatud ülikooli õppekohtade nimekirjas. Selles nimekirjas tähendatud õppekohtade arwu, kui ka eelarwes määratud krediitide piirides on Wabariigi Walitsusel õigus haridusministri ettepanekul lubada uusi õppetooli asutada, olemasolewaid ühendada, lahutada, ühest teaduskonnast teise üle wiia ja wabanenud professuure, dotsenture ja muid õppekohte ühe õppetooli juures teise paigutada.

J. Woiman (sd.): Teen ettepaneku § 8. samas redaktsioonis vastu wõtta, nagu hariduskommisjoni poolt esitatud.

Juhataja **A. Jürman**: Rkl. Woiman'i poolt on ettepanek, II lugemisel wälja jäetud § 8. hariduskommisjoni poolt ettepanud redaktsioonis vastu wõtta. Sõna on ettekandmiseks aruandjal.

Aruandja **J. Jaanis** (loeb):

§ 8. Uute õppetoolide ja õppekohtade asutamist, mis ülikooli õppekohtade nimekirjas ei ole ette nähtud, otsustab Wabariigi Walitsus haridusministri ettepanekul selleks eelarwe-korras tarwilikke krediite nõutades. Sama teed tuleb käia ka siis, kui haridusminister tarwilikuks arwab teaduskonna ja ülikooli nõukogu ettepanekul teaduslikkude teenustega ja professori ülesannete nõuetele wastawat isikut isiklikuks ülemääraseks professoriks kinnitada.

Märkus. Kõik muudatused, mis ülikooli õppekohtade nimekirjas tehakse, kuulutatakse „Riigi Teatajas“.

Juhataja **A. Jürman**: (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 8. vastu wõetud.

Aruandja **J. Jaanis** kannab ette ja eraldi hääletamisel wõetakse vastu nähtawa enamusega §§ 9—20.

§ 9. Haridusminister wõib lubada wastawa teaduskonna ja ülikooli nõukogu ettepanekul eraisikutele ja asutustele omal kulul õppetooli ja õppekohti ülikooli juures luua ja ülewal pidada.

§ 10. Ülikooli teadus- ja õppeasutuste arwu ja nende koosseisu määrab kindlaks ülikooli nõukogu wastawa teaduskonna ettepanekul, ülikooli eelarwe piirides; selle otsuse kinnitab haridusminister.

Teine peatükk.

Ülikooli walitsemine.

§ 11. Ülikooli walitsemist ja juhtimist teostawad: ülikooli walitsus, rektor ja prorektorid; ülikooli nõukogu ja ülikooli walimiskogu; teaduskonnad ja dekaanid.

I. Ülikooli walitsus.

§ 12. Ülikooli üldine walitsemine kuulub ülikooli walitsusele. Tema otsustab ülikooli administratiivseid, majanduslikke ning distsiplinaarseid asju ja hoolitseb korraliku teadusliku ja õppetöö wõimaluste eest.

§ 13. Ülikooli walitsuse koosseisu kuuluwad: rektor, prorektor (prorektorid) ja dekaanid ning nende abid. Walitsuse koosoleku juhataja on rektor, tema äraolekul prorektor, mõlemate äraolekul asetäitja dekaan (§ 18).

§ 14. Ülikooli walitsuse koosoleku kutsub kokku rektor wõi tema asetäitja kas walitsuse enese määratud tähtaegadel, omal äranägemisel wõi kolme walitsuse liikme nõudmisel. Koosolekutest osawõtmine on liikmete kohustuslik. On keegi liige takistatud ilmumast, siis teatab ta sellest aegsasti, põhjust ette tuues, rektorile.

§ 15. Ülikooli walitsuse koosolek on otsuswõimne, kui koos on vähemalt pool tema liigetest, nende hulgas juhataja. Küsimused otsustatakse liht häälteenamusega. Häälte pooldumisel annab juhataja hääle ülekaalu. Rektoril on õigus, kui tema ülikooli walitsuse otsusega nõus ei ole, asja ülikooli nõukogule otsustamiseks anda.

§ 16. Ülikooli walitsuse asjaajamise kord määratakse kindlaks kodukorras, mille kinnitab ülikooli nõukogu.

II. Rektor ja prorektor.

§ 17. Rektor on ülikooli seaduslik esitaja, asjaajamisel kohtutes ja ametasutustes ja wõib asjatundjaid edasi wolitada, ta on ülikooli walitsuse, nõukogu ja walimiskogu juhataja, tema walwab ülikooli tegewuse seaduslikkuse järele, samuti ka ülikooli waranduse alal- ja korrasoleku järele. Eriti hoolitseb rektor selle eest, et ülikooli walitsuse ja nõukogu seaduspärased otsused täidetakse ja otsustab jookswaid asju. Kui rektor ülikooli nõukogu otsust ei poolda, paneb ta selle otsuse täidesaatmise seisma, sellest ülikooli nõukogule teatades ja esitab küsimuse

oma seisukohaga haridusministrile lõpulikult otsustamiseks. Rutulise iseloomuga juhtumustel, kui ülikooli walitsuse otsuse saamine wõimalik ei ole, wõib rektor küsimusi otsustada ja täide saata, mis selle seadusega ülikooli walitsuse peale on pandud ja teatab sellest ülikooli walitsuse lähemal koosolekul, oma tegewuse põhjusi ette tuues. Rektor on kõigi ülikooli ametnikkude ja teenijate otsekohene ülemus, tal on õigus nende ja kõigi ülikooli eelarwe järgi palka wõi toetust saajate isikute tegewust igal ajal kontrollida ja neilt teateid ning seletust nõuda.

Rektor otsustab üliõpilaste wastuwõtmist sellekohaste seaduste ja määruste põhjal ning kirjutab alla kõigile ülikooli nimel tehtawaile aktidele ja ülikooli poolt väljaantud dokumentidele. Samuti on rektori ülesanne ülikooli üldise aastaaruande kokkuseadmine.

§ 18. Prorektor on rektori abiline ja rektori asetäitja tema äraolekul. Ülikooli nõukogu wõib rektori ettepanekul mõned rektori alalised ülesanded prorektorile anda.

Prorektori puudumisel on rektori asetäitjaks ametiaja järele wanem dekaan wõi üks dekaanidest ülikooli walitsuse määramisel, millise otsuse kinnitab haridusminister. Tarwiduse järele seatakse ametisse kaks prorektorit, nende tegewusala jaotuse määrab ära ülikooli nõukogu rektori ettepanekul.

§ 19. Rektori ja prorektori walib walimiskogu Eesti riikkondsusesse kuuluwate korraliste professorite seast kolmeks aastaks ja kinnitab ametisse haridusministri ettepanekul Wabariigi Walitsus.

§ 20. Kui haridusminister ei leia wõimalikuks walitud kandidaate Wabariigi Walitsusele kinnitamiseks ette panna, siis teatab ta selle põhjused ülikooli nõukogule, ning walimiskogu walib kahe nädala jooksul uued kandidaadid. Ei leia haridusminister wõimalikuks ka seekord ette pandud kandidaate Wabariigi Walitsusele kinnitamiseks ette panna, siis paneb ta oma waliku järele rektori ja prorektori kandidaadid § 19 ülesseatud nõudmistele wastawate õppejõudude hulgast kinnitamiseks ette.

Aruandja **J. Jaanis** (loeb):

III. Ülikooli nõukogu.

§ 21. Ülikooli nõukogu otsustab kõik need üldised ülikooli sisemisse ellu puu-

tuwad asjad ja küsimused, mille otsustamine selle põhikirja järele teistele ülikooli organidele ei kuulu. Eriti on tema ülesandeks:

1) kinnitada teaduskondade poolt kokkuseatud õppe- ja eksaminõudmiste kawad;

2) wastu wõtta ja kinnitada üldisi juhtnõore ning määrusi ülikooli walitsemise ja õppetegewuse kohta ja ülikooli teaduskondade ja asutuste aruandeid;

3) ühtlustada ülikooli teaduskondade ja asutuste tegewust, lahendada lahku minekuid teaduskondades ja teaduskondade wahel, kui ka muid küsimusi, mis mitme teaduskonna tegewusse puutuwad;

4) walida ülikooli audoktorid § 103 ettenähtud korras;

5) otsustada teaduslikkude ette wõtete korraldamist, teaduslikkude kongresside kokkukutsumist, teaduslikkude ajakirjade wäljaandmist, teaduslikkude ning õpetatud seltside asutamist ülikooli juures ja nende sulgumist, wiimast sel puhul, kui selts oma põhikirjas ettenähtud ülesannetest kõrwale kaldub;

6) wastu wõtta ülikooli walitsuse poolt kokkuseatud ülikooli eelarwe ja esitada haridusministeeriumile kinnitamiseks;

7) otsustada ülikooli liikumata wara ostmisi ning wõõrandamisi ja uute ehituste ette wõtmisi, esitades asjaomased otsused haridusministrile kinnitamiseks;

8) walida ülikooli raamatukogu juhataja ja esitada teda haridusministrile kinnitamiseks;

9) toimetada mitmesuguseid käesolewas seaduses ettenähtud walimisi ja ametnikkude ametissemääramisi;

10) otsustada ülikooli walitsuse ettepanekul õppejõudude ametist tagandamist ja esitada see otsus haridusministrile kinnitamiseks.

Märkus. Õppejõu ametisttagandamise otsus peab saama poolt enamuse kõigist nõukogu liigete häältest;

11) otsustada neid küsimusi, mis rektori, ülikooli walitsuse wõi nõukogu liigete poolt nõukogule ette pannakse.

L. Raudkepp (krst.): § 21 kohta ei olnud minul wõimalik II lugemisel ettepanekuid teha. Tähendatud paragrahwi kohta oleks mul niipalju öelda, et see mind ei rahulda selles mõttes, et selles ei ole kõik funktsioonid, mis ülikooli nõukogul on, ära tähendatud. Mõni funktsioon on eriti nimetatud, teine on aga kõr-

wale jäetud. Kui juba mõned funktsioonid ära on märgitud, siis oleks pidanud loomulikult kõik funktsioonid nimetatama kindla aluse järele, nagu seda loogika nõuab. On ju ülikooli juures ikkagi teadusmehed, kellelt oleks loota wõinud, et nad käesolewa paragrahwi teisiti ja täielikumalt oleksid redigeerinud. Nad oleksid wõinud põjalikuma ja korralikuma töö ära teha. Seda aga tehtud ei ole ja sellepärast ei saa mina § 21. poolt hääletada.

Juhataja **A. Jürman**: Kuna käesolewa paragrahwi kohta ettepanekuid ei ole, asun selle hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 21 wastu wõetud.

Aruandja **J. Jaanis** kannab ette ja eraldi hääletamisel wõetakse wastu nähtawa enamusega §§ 22—77.

§ 22. Ülikooli nõukogu seisab koos ülikooli walitsuse liigetest ja teaduskondade esitajaist, keda teaduskondade kogud waliwad oma hääleõiguslikkude liigete hulgast iga täie wõi algawa wiie kohta ühe. Esitajateks teaduskondade poolt ei wõi olla nende dekaanid. Teaduskondade esitajad walitakse kaheks aastaks, kusjuures pool nendest igal aastal lahku, esimese aasta järele liisu läbi. Walimine toimetatakse nowembrikuus, ametiaeg algab 1. jaanuaril. Nõukogu liikmed peawad Eesti keelest aru saama.

Ülikooli nõukogu koosolekuid juhatab rektor, tema äraolekul prorektor, sekretääriks on ülikooli sekretäär.

Märkus. Kui ülikooli nõukogus asjad otsustamisel on, mis otsekohe ja eriti puutuwad teistesse õppejõududesse, peale professorite ja dotsentide, wõi assistentidesse, siis kutsutakse nõukogusse igakord nende asjade otsustamisest osa wõtma hääleõigusega kolm esitajat nimetatud õppejõudude wõi assistentide poolt. Nende esitajate walimiswiisi määrab kindlaks ülikooli nõukogu.

§ 23. Ülikooli nõukogu kokkukutsumise korra, kui ka otsuswõimsuse ning otsustamise wiisi kohta maksawad samad määrused (§§ 14 ja 15), mis ülikooli walitsusegi kohta, selle wahega, et nõukogu kokkukutsumist wõib wiis liiget nõuda. Nõukogu koosolekul otsustatakse ainult neid küsimusi, mis koosoleku kutse päewakorrana teada on antud.

Igal nõukogu liikmel on õigus nõuda tema poolt algatatud küsimuse üleswõt-

mist järgmise koosoleku päewakorda. Lähema asjaajamise korra määrab kindlaks nõukogu omas kokukorras, mille kinnitab haridusminister.

IV. Ülikooli walimiskogu.

§ 24. Ülikooli walimiskogu toimetab rektori ja prorektori walimisi.

Walimiskogust wõtawad osa: otsekoheselt professorid, dotsendid ja raamatukogu juhataja, kaudselt, esituse läbi, teised õppejõud (§ 55), kusjuures wiimaste poolt iga täie wõi algawa wiie kohta üks esitaja walitakse teaduskondade kaupa sellekohastel koosolekutel, mille lähema kokkuastumise korra ülikooli nõukogu ülikooli walitsuse ettepanekul kindlaks määrab.

§ 25. Walimiskogu kutsub kokku ja juhatab ülikooli rektor. Koosolek on otsuswõimne, kui pool tema liigetest koos on. Kandidaadid seatakse üles walijate poolt sedelitega. Walimised toimetatakse kinnisel hääletamisel, kusjuures walitud isikud peawad saama vähemalt pooled koosolijate häälest.

Kui keegi ettepanud kandidaatidest nõutawat enamust ei saa, siis wõetakse ette uus hääletamine, kusjuures hääletamisele tulewad ainult need kandidaadid, kelle peale koondunud vähemalt 10% antud häälest; ei peaks keegi seekord hääletenamust saama, siis tulewad hääletamisele kaks kandidaati, kes on saanud kõige rohkem hääli.

§ 26. Kui hääletamisel ükski ettepanud kandidaatidest ei saa nõutawat hääletenamust, siis kutsutakse hiljemalt nädala pärast kokku uus walimiskogu. Jääb ka teine walimiskogu koosolek tagajärjetuks, siis määrab Wabariigi Walitsus haridusministri ettepanekul rektori ja prorektori ametisse ilma walimiseta.

§ 27. Rektorit ja prorektorit wõidakse walida samal koosolekul, kuid kandidaatide ülesseadmist ja hääletamist toimetatakse eraldi.

V. Koosolekute protokollid.

§ 28. Ülikooli walitsuse, nõukogu, teaduskondade ja walimiskogu koosoleku kohta peetakse protokoll. Walitsuse, nõukogu ja teaduskonna kogude protokollile kirjutawad alla juhataja ja kooswiibijad, walimiskogu koosoleku protokollile — juhataja ja vähemalt kolm koosoleku poolt walitud kooswiibijat.

Kolmas peatükk

Teaduskondade walitsemine.

I. Teaduskonna kogud.

§ 29. Teaduskondade teaduslikku tööd ja õpetegewust juhatawad, korraldawad ja edendawad teaduskondade kogud.

Eriti kuulub nende alla teaduslikkude astmete andmine ja teaduslikkude tööde eest autasu määramine. Need otsused lähewad ülikooli walitsusele kinnitamiseks.

§ 30. Teaduskonna kogu seisab koos teaduskonna professoritest ja dotsentidest. Istumisest wõtawad sõnaõigusega osa ka teised õppejõud, kui otsustamisel on küsimused, mis puutuwad nende poolt ettekantawatesse õppeainetesse wõi nende ainete eksamitesse. Ülikooli nõukogu heakskiitmisel wõib neil õppejõududel olla ka hääleõigus.

§ 31. Teaduskonna kogu kutsub kokku ja juhatab teaduskonna dekaan, wiimase äraolekul tema asetäitja. Muidu maksawad teaduskonna kogu kokkukutsumise korra, otsuswõimsuse, kui ka otsustamiswiisi kohta needsamad määrused, mis ülikooli walitsuse kohta.

§ 32. Igal teaduskonna liikmel on õigus dekaanilt nõuda küsimuste päewakorrale wõtmist, kuid ta peab tegema seda niiwõrd aegsasti, et wõimalik on muudetud päewakorda kogu liigetele teatada. Küsimused, mis keegi liige koosolekul üles wõtab, märgitakse protokollile ja wõetakse lähemal koosolekul arutamisele. Wähemuse arwamine tähendatakse tema nõudmisel protokollile.

§ 33. Teaduskonna kogu töötab ise wälja oma asjaajamise korra, mille kinnitab ülikooli nõukogu.

II. Dekaan ja teaduskonna sekretäär.

§ 34. Dekaani ülesanne on teaduskonna walitsemist teostada. Eriti hoolitseb dekaan selle eest, et teaduskonna seadusepärased otsused täidetakse ja et kõik teaduskonda kuuluvad õppejõud korralikult oma ülesandeid täidaksid.

Dekaan on teaduskonna juhataja ja selle esitaja wäljaspool teaduskonda.

Dekaanil on teaduskonna walitsemisel needsamad õigused, mis rektoril ülikooli walitsemisel, selle seaduse § 17. (esimese osa) järgi. Teaduskonna kogu otsused, mida dekaan ei poolda, paneb ta seisma

ja esitab küsimuse oma arwamist juurde lisades ülikooli walitsusele, kes teaduskonna otsuse kinnitab wõi asja teaduskonda tagasi annab teistkordseks otsustamiseks.

§ 35. Dekaanil äraolekul määrab ülikooli walitsus temale asetäitja wastawa teaduskonna professorite wõi dotsentide hulgast.

§ 36. Igal teaduskonnal on sekretäär, kelle kohuseks on teaduskonna kogu koosoleku protokollil pidada ja teaduskonna asjaajamises dekaanile abiks olla.

§ 37. Dekaanil walib teaduskonna kogu kolmeks aastaks, sekretääri aga üheks aastaks; dekaan walitakse teaduskonna professoritest, sekretäär kõigi teaduskonna liigete hulgast. Dekaan kui ka sekretäär peawad Eesti keelt mõistma. Walimisi toimetatakse detsembrikuul, walitute ametiaeg algab 1. märtsil. Dekaanid kinnitab ametisse haridusminister, sekretääri — ülikooli walitsus.

Märkus 1. Tarwiduse puhul pannakse ametisse ülikooli nõukogu otsusel ja haridusministri heakskiitmisel prodekaanid ja abisekretäärid. Prodekaan on dekaani abi; tema ja sekretääri abi seatakse ametisse samal wiisil, nagu dekaan ja sekretäär.

Märkus 2. Esialgu, wiie aasta jooksul pärast selle seaduse maksmapanekut, wõib dekaaniks olla tarwiduse korral ka dotsent.

Neljas peatükk.

Walitawate ametite wastuwõtmine, nendest keeldumine ning ametisse nimetamine.

§ 38. Iga õppejõud on kohustatud ülikooli walitawaid ametid wastu wõtma; see kohustus maksab ka neil juhtumustel, kus ametisse määramine sünnib Wabariigi Walitsuse ja haridusministri poolt.

Walimist mitte wastu wõtta kui ka ametist lahkuda enne tähtaja lõppu on wõimalik ainult mõjuwail põhjustel, mida makswaks tunnistawad wastawalt ülikooli nõukogu wõi teaduskonna kogud.

§ 39. Õppejõudu, kes ühe ametiaja ülikooli walitawal kohal ametis olnud, ei wõi ilma tema nõusolekuta järgnewaks ametiajaks samasse ametisse tagasi walida.

§ 40. Kui walimiste kinnitaja wõi ettepannud kandidaatide ametisemääraja asutus (Wabariigi Walitsus wõi haridus-

minister) ettepannud kandidaate ei kinnita wõi ametisse ei määra, wõetakse kahe nädala jooksul ette uued walimised. Kui ka sel korral ettepannud kandidaat jääb kinnitamata wõi ametisse määramata, nimetab kinnitaja wõi määraja asutus wabale kohale tarwiliku isiku oma äranägemise järgi, kes ülesseatud nõuetele wastab.

Wiies peatükk.

Ülikooli juurde kuuluwate asutuste walitsemine.

§ 41. Iga teaduskonna juurde kuulawa teadus- ja õppeasutuse eesotsas, mis teatawa õppetooliga ühendatud, seisab wastaw õppejõud. Ei käi asutus mingi õppekoha külge, siis walib asjaomane teaduskond juhataja ja paneb tema ülikooli walitsusele kinnitamiseks ette.

Kuuluwad ühe õppetooli juurde mitu õppejõudu ja ei ole mitte wõimalik igale ühele oma iseseiswat asutust luua, wõi seisab asutus mitmest osaasutusest koos, mil on ühised abinõud, toimetused jne., siis korraldab asjaomane teaduskond juhataja sellekohase kodukorra abil, mille ülikooli nõukogu kinnitab, nõnda et kõigisse õppejõududesse wõi osaasutustesse puutuwad asjad ühisele otsustamisele tulewad.

Kui asutus ühegi teaduskonna juurde eriti ei kuulu, siis määrab asutuse juhataja ülikooli walitsus. Erandi sünnitab sellest korrast ülikooli raamatukogu, mille juhataja walitakse ülikooli nõukogu poolt ülikooli walitsuse ettepanekul isikute hulgast, kes professori kohta ülesseatud nõudmistele wastawad, ja kinnitab ametisse haridusminister samas korras kui professoridki.

Märkus 1. Ülikoolil on õigus sel puhul, kui § 56. professori ametinõuetele wastawat kandidaati ei leidu, walida raamatukogu juhataja kohuste täitjaks mõnda teist isikut, kusjuures ametikestwuse aeg määratakse kindlaks ametisse seadmisel.

Märkus 2. Ülikooli nõukogu wõib raamatute ostmise ja raamatukogu eelarwe otsustamiseks luua iseäraliku raamatukogu komisjoni, mille juhatajaks on raamatukogu juhataja ja liigeteks teataw arw teaduskondade poolt walitud esitajaid.

§ 42. Asutuse juhataja alla käiwad kõik ametnikud ja teenijad, kes on wastawas asutuses ametis.

§ 43. Juhatuskirja asutuste tegewuse kohta, mis teaduskonna juurde kuuluvad, seab kokku wastawa teaduskonna kogu, üldiste asutuste kohta aga ülikooli walitsus. Need juhatuskirjad kinnitab ülikooli nõukogu.

Kuues peatükk.

Asjaajamine ja majapidamine.

§ 44. Ülikoolil on sekretäari juhatusel üldine kantselei, mis rektori ülewalwe alla käib. Teaduskondade kantseleisid võib osakondadena ülikooli üldise kantselei juures awada.

§ 45. Ülikooli walitsusel abiks ülikooli majapidamise üle walwamises ja juhtimises on majanduskommisjon, kuna tegelik juhtimine on majandusosakonna käes. Majanduskommisjon waatab läbi ülikooli eelarwe, hoonete remondid ja parandused, uute ehituste kawad ja eelarwed, tööde wäljaandmise ja kõiksugused lepingud ja esineb nende kohta oma arwamisega, wõtab wastu tehtud tööd ja muretsemised korras, nagu see kõigi riigiasutuste kohta maksew ja annab nende kohta oma otsuse ülikooli walitsusele.

Majanduskommisjonil on õigus iga asja ja tegewuse kohta, mis ta toimetada antud, teateid nõuda, mida kohustatud ollakse temale andma, kui ka toime panna majapidamise rewideerimist ülikooli walitsuse ülesandel wõi oma äranägemise järele.

§ 46. Ülikooli majanduskommisjon seisab koos rektori juhatusel kahest õppejõust, keda ülikooli nõukogu kahe aasta peale walib, majandusosakonna juhatajast ja asjatundjaist, keda juhataja kutsub üksikute küsimuste arutamisest sõnaõigusega osa wõtma.

§ 47. Ülikooli majapidamise tegelik juhtimine on majandusosakonna juhataja käes, kel selle juures on abiks majandussekretäär ja teised majandusosakonda kuuluvad ametnikud. Nende ametikohused määrab lähemalt kindlaks ülikooli walitsuse poolt antud juhatuskiri, mille ülikooli nõukogu kinnitab.

Märkus. Rewideerimistel ei ole majandusosakonna juhatajal hääleõigust.

§ 48. Ülikooli walitsus määrab lähemalt asjaajamise korra kantseleis ja kõigis ta erikommisjonides, kus see tarwulik on.

§ 49. Ülikooli teaduskondade ja asutuste läbikäimine haridusministeeriumiga

ja teiste asutustega asjus, mis ülikooli walitsuse wõi nõukogu otsustamist nõuawad, sünnib rektori kaudu.

Seitsmes peatükk.

Ülikooli ametnikud ja teenijad.

§ 50. Ametnikkude ja teenijate ametisse nimetamine ülikooli üldise walitsemise tarwidusteks sünnib rektori ettepanekul ülikooli walitsuse poolt, kui selleks mitte teine määramise kord pole ette nähtud. Need ülikooli ametnikud ja teenijad alluwad rektorile.

§ 51. Teaduskondade ja ülikooli juurde kuuluwate asutuste ametnikke ja teenijaid määravad dekaanid wõi wastawate asutuste juhatajad ja kinnitab ametisse ülikooli walitsus.

§ 52. Ametist wabastamine ja tagandamine sünnib samas korras, nagu ametisse seadmine.

§ 53. Ülikooli ametnikkude ja teenijate palgad ning pensionid, samuti ka ametikohuste täitmisest ajutise wabastamise ja puhkuse kohta maksawad riigiametnikkude kohta käiwad üldised seadused ja määrused.

Kaheksas peatükk.

Ülikooli õpetajad ja abijõud.

§ 54. Õpetajad ülikoolis on professorid, dotsendid ja teised allpoolnimetatud õppejõud. Peale selle arwatakse ülikooli juurde stipendiaadid, kes ülikooli kulul endid teaduslikule tööle ette walmistawad sise- wõi wäljamaal, kui ka mitmesugused tehnilised abijõud, keda õpetajate hulka ei arwata.

§ 55. Õpetajad jagunewad määralisteks ja ülemääralisteks teaduste õpetajaks ja abiõppejõududeks. Määralised teaduste õpetajad on professorid ja dotsendid, ülemääralised on teaduslikkude õppeülesannete täitjad ja eradotsendid. Määralisteks abiõppejõududeks arwatakse prosektorid, astronoom-observeraator, eriainete õpetajad ja keelte lektorid. Ülemääralisteks kõik muud abiõppejõud, kes tarwidust mööda nõnda palju kui ülikooli waralised abinõud seda lubawad, ametisse seatakse ja omal wastutusel ja nimel mingit õpetust annawad.

§ 56. Professorid on õpetajad teaduslikkude põhiainete jaoks ja seatakse ametisse isikute hulgast, kes on kõrgema teadusliku astme omandanud, mis Tartu

ülikooli doktori kraadile wastab ja oma wõimist teaduslikus töös, kui ka õpetamises ilmutanud. Teaduskonnad wõiwad erandina walida professoriteks ka teisi teadusmehi, kes awaldatud teoste läbi on näidanud oma wõimist teadusewallas wõi oma õppetegewusega ülikooli juures silmapaistwat edu on saawutanud, kuigi nad eelpoolnimetatud astet ei ole omandanud.

§ 57. Professorid seatakse ametisse kuni pensioniseaduses ettenähtud teenistusaastate wõi 65 aasta wanuse piiri kättesaamiseni, tarbekorral ka teatawaiks aastaiks.

M ä r k u s. Haridusministril on õigus ülikooli nõukogu ettepanekul professori ametisse seadmise korras üksikuil juhtumistel pikendada professori ametiaja kestwust wiie aasta wõrra.

§ 58. Nime ja palga poolest jagunevad professorid korralisteks ja erakorralisteks, kusjuures wahe mõlemate liikide wahel moodustab teadusliku ja pedagoogilise wõimise aste, mis korralisel professoril kõrgem peab olema kui erakorralisel.

M ä r k u s. Ülikoolil on õigus sel puhul kui § 56. professori ameti kohta ülesseatud nõuetele wastawat isikut ei leidu, walida professori kohustetäitjaks isikuid, kes oma sennise tegewusega ülikooli teaduse õpetajale tarwilikku teadmist ja teaduslikku töötundmist ilmutanud.

Professori kohustetäitjaks ameti kestwuse aeg määratakse kindlaks tema ametisse seadmisel. Professori kohustetäitjal on erakorralise professori kohused ja õigused.

§ 59. Kui mõni professor ülikoolis wabaneb, siis on wastawa teaduskonna kohus wabanenud koha täitmisele asuda, ühtlasi tarwilikke sammusid ette wõttes puuduwa õpetuse andmise kindlustamiseks. Ülikooli walitsus kinnitab wabanenud koha täitmisele asumise tähtpäewa ja teatab sellest haridusministrile. Haridusministri nõusolekul wõib teaduskond professuuri täitmist mõneks ajaks edasi lükata.

§ 60. Wabade professuuride täitmine sünnib kas kutsumise wõi wõistluse teel. Kutsumist wõib ainult neil juhtumistel ette wõtta, kui on tegemist kandidaadiga, kes oma teaduslikkude teenete kui ka õppeosawuse poolest on teaduseilmas tuntud.

§ 61. Igal teaduskonna kogu liikmel on õigus 14 päewa jooksul pärast koha

wabaks tunnustamist ettepanekuga esineda mõnda tuntud teadlast wabale õppekohale kutsuda. Teaduskonna kogu peab hiljemalt 30 päewa jooksul pärast asja algatamist kutsumise küsimuse kinnisele hääletamisele wõtma. On kutsumise poolt $\frac{3}{4}$ koosolijaist ja vähemalt $\frac{2}{3}$ kõigist teaduskonna kogu häälest, siis antakse asi, kui kutsutaw oma nõusolekut on awaldanud kutset wastu wõtta, ühes teaduskonna seletusega kutsumise põhjuste üle ja kutsutawa tööde nimekirjaga ülikooli nõukogusse, kes wõimalikult pea kinnise hääletamise teel kutsumise kohta oma otsuse annab ja kandidaadi haridusministrile kinnituseks ette paneb.

§ 62. Ei tõsta keegi teaduskonna kogu liige eelmises paragrahwis määratud tähtajal kutsumise küsimust, siis täidetakse koht wõistluse teel; dekaan kuulutab awalikult õppekoha wabaks, kolm kuud soowijatele ülesandmise aega määrates. Teaduskonna kogu liigetele jääb õigus tuntud teadlasi kandidaatideks soowitada.

Ülesandmise soowidele peawad juurde lisatud olema kandidaadi curriculum vitae ja tema teaduslikud tööd wõi, kui need tuntud, nende nimekiri. Wiimaste hindamiseks määrab teaduskond kolm arwustajat, kelleks tarbekorral wõib ka mõnda teadlast wäljaspoolt ülikooli paluda. Kogu asjaajamine professuuri täitmisel ei tohi kesta üle poole aasta.

M ä r k u s. Eelmistes ja järgnewates paragrahwides nimetatud tähtaegade arwamisel arwatakse suwine õppewaheaeg maha, wälja arwatud wõistluseks ülesandmine, mille lõpp, kui see suwise õppewaheaja sisse langeb, on 1. septembril.

§ 63. Pärast ettepanud teaduslikkude tööde hindamist wõtab teaduskonna kogu kandidaadid kinnisele hääletamisele ja paneb neist, kes vähemalt pooled teaduskonna häälest saanud, ühe kuni kolm kandidaati ülikooli nõukogule heakskiitmiseks ette. Ülikooli nõukogu otsustab küsimuse kinnisel hääletamisel ja saadab kogu asjaajamise ühes oma otsusega haridusministrile, kes ühe kuu jooksul ettepanud kandidaatidest ühe ametisse kinnitab wõi eitawal juhtumisel asja ülikoolile uuesti õiendama annab.

§ 64. Ei lähe ülikoolil korda aasta jooksul pärast wäljakuulutatud tähtpäewa (§ 59) wabanenud professuuri täita, jääb haridusministril õigus oma äranägemise

järgi professorit ametisse nimetada, kes § 56. nõudmistele wastab.

§ 65. Dotsentide ülesanne on teatawaid kohustuslikke eriaineid õpetada. Nende kätte wõib usaldada ka õppetooli ajutist täitmist haridusministri nõusolekul.

§ 66. Dotsentide ametisse seadmine sünnib samal wiisil, kui professori kohatare täitmine ja maksawad nende teadusliku kwalifikatsiooni kui ka muude ametisse määramise tingimuste kohta kõik eelmiste paragrahwide korraldused.

§ 67. Professorid ja dotsendid on kohustatud tarwitama oma ainete õpetamiseks nii palju tunde, kui teaduskond neile wastawalt õppeplaanidele määrab, aluseks wõttes vähemalt 6 teoreetilist tundi nädalas. Praktiliste tööde ja suuremate õppeasutuste juhatamine loetakse wääriliseks teatud arwu teoreetilistele tundidele, mille määrab kindlaks teaduskond ja kinnitab ülikooli walitsus. Niisamuti on professorite ja dotsentide kohus teaduskonnas teatud eksamineerimisi toimetada. Lähem õppekohustuste korraldus määratakse kindlaks ametisse seadmisel.

Märkus. Rektori, prorektori ja dekaanide nädalatundide norm määratakse kindlaks palgaseaduses.

§ 68. Ükski määraline õppejõud ei wõi oma käes pidada kahte õppetooli. Ajutiselt wõib teaduskond õppejõu äraolekul wõi puudumisel kohuste täitmist panna mõne määralise õppejõu peale üheks aastaks; pikemaks ajaks läheb tarwis haridusministri nõusolek.

§ 69. § 55 nimetatud määralisteks abiõppejõududeks walib asjaomane teaduskond isikuid, kes Tartu ülikooli magistri astme wõi sellele wastawa teadusliku kraadi on omandanud, wälja arwatud prosektorid ja astronoom-observerwaator, kel peab olema doktori aste ja eradotsendi õigus. Ametisse kinnitab nad ülikooli walitsus. Abiõppejõudude ametikohustused määrab lähemalt ära wastawa teaduskonna ettepanekul ülikooli nõukogu.

Märkus. Ei wasta ettepanud kandidaadid selles paragrahwis esitatud nõudmistele, siis määratakse nad kohusetäitjaiks teatawaks ajaks. Haridusministri nõusolekul wõib neid määrata alalisteks abiõppejõududeks.

§ 70. Ülemääraliste abiõppejõudude ametisse seadmine sünnib wastawate teaduskondade määramisel ning walimisel ja ülikooli walitsuse kinnitusel, kus-

juures abiõppejõu töötamise kohta käiwad tingimused igal üksikul juhtumisel samal teel kindlaks määratakse. Ülemääraste abiõppejõudude töötasu kaetakse õppetöö täiendamiseks lubatud eelarwesuammadest, wõi nende puudumisel ülikooli erisummadest. Ülemääraste abiõppejõudude ametiseseadmisest teatatakse igakord haridusministrile. Riigiteenistuse õigusi ülemääralistel abiõppejõududel ei ole.

§ 71. Assistentid, sünoptikud ja muud tehnilised abijõud õppeasutuste juures walib nende juhatajate ettepanekul wastawa teaduskonna kogu ülikooli lõpetanud isikute hulgast, kes Eesti keelt kõnes ja kirjas täiesti oskawad ja kes Eesti keele eksami teatawas ulatuses õiendanud. Nad kinnitab ametisse ülikooli walitsus. Nooremad assistendid määratakse ametisse kaheks, wanemad — neljaks aastaks. Teaduskonna kogu wõib neid samaks ajaks tagasi walida, kui ta nende ülikooli juurde jäämist tarwilikuks peab.

Märkus. Isikuid, kes hariduse poolest eelpool ülesseatud nõudmistele ei wasta, wõidakse ainult lühema aja peale ametikohuste täitjaiks walida.

§ 72. Eradotsendid on ülemäärased õppejõud, kes asjaomase teaduskonna kogu kinnisel hääletamisel ja ülikooli nõukogu heakskiitmisel luba on saanud mingisugust ainet õpetada. Eradotsentideks wõiwad olla isikud, kes nõudmistele wastawad, mis §§ 56 ja 58 professorite kohta üles seatud ja kes Eesti keelt kõnes ja kirjas täiesti waldawad. Erandina lubatakse eradotsendina loenguid wõõras keeles pidada neile, kes on ennemalt professoriteks wõi dotsentideks olnud.

Ettekandmise luba kaotab eradotsent teaduskonna kogu otsuse põhjal. Luba kaob iseenesest, kui eradotsent ilma teaduskonna nõusolekuta poole aasta jooksul ettelugemisi wõi harjutusi ei ole pidanud. Lähemad tingimused õpetamise lubaandmise kohta eradotsentidele tehakse kindlaks teaduskondade poolt wäljatöötatud habilitatsiooni kordades, mille kinnitab ülikooli nõukogu.

Üksikud eradotsendid wõiwad ülikooli walitsuse kinnitusel õppetöö eest, mis teaduskond soowitawaks tunnistanud, ülikooli erisummadest tasu saada. Eradotsentidel, kes sarnast tasu ei saa, on õigus kuulajailt loengumaksu saada, ülikooli nõukogu poolt määratud ja haridusministri poolt kinnitatud suurus.

§ 73. Teaduskonna ettepanekul wõib ülikooli walitsus eradotsenti kinnitada teaduskonna õppekawas ettenähtud sundliku õppeülesande täitjaks üheks semestriks. Õppeülesannete täitjad saawad palka riigi summadest ülikooli õppejõudude palgaseaduse sellekohaste määruste järgi. Riigiteenistuse õigusi eradotsendil ei ole.

§ 74. Professor wõi dotsent, kellele eritähtaja õppelepingut ei ole, wõib oma õpetegewusest ülikooli juures lahkuda ainult 1. jaanuariks ja 1. juuliks, misjuures ta oma äraminekust kolm kuud ette peab teatama. Teised määralsed õppejõud peale professorite ja dotsentide wõiwad lahkuda igal ajal, kui nad sellest kolm kuud ette on teatanud.

§ 75. Teist täieliku kohustusega ametit pidada riigi-, omawalitsuse- wõi era-teenistuses, wõiwad ülikooli määralsed õppejõud ja abiõppejõud teaduskonna kogu nõusolekul ja haridusministri loaga tingimusel, et teise ameti pidamine nende ülesannete täitmist ülikooli juures ei sega.

§ 76. Ajutist wabastust ametikohuste täitmisest annab ametniku õppetöö ajal (§ 97) õppejõudude kunni 8 päewani rektor, sellest dekaanile teatades, pikemaks ajaks — kunni 1 kuuni — teaduskonna ettepanekul ülikooli walitsus, kunni 3 kuuni — ülikooli walitsuse ettepanekul haridusminister, erakorralistel juhtumustel — kunni 1 aastani — Wabariigi Walitsus haridusministri ettepanekul täieliku wõi osalise palgaga. Ametlikul õppewaheajal ei tarwitse õppejõud iseäralikku ärasõiduluba, kui tema peale ei ole pandud mõni õppekohustus, wõi kui tema hooleks ei ole usaldatud mõne ülikooli asutuse juhatamine, mis alalist ülewaatust nõuab. Wiimasel juhtumusel tuleb juhatajal asetäitja ülikooli walitsusele kinnitamiseks ette panna.

§ 77. Ülikooli õppejõud saawad palka ja pensioni sellekohaste eriseaduste järgi.

M ä r k u s. Wabariigi Walitsusel on õigus haridusministri ettepanekul riigiteenistusena arwesse wõtta täielikult wõi osalt aastad, mis määralsel õppejõul ülikoolis väljaspool koosseisu teenitud (eradotsendina, ülemäärase abiõppejõuna jne.)

Juhataja **A. Jürman**: Et koosolek ligi kaks tundi on kestnud, kuulutan weerandtunnilise waheaja.

Waheaeg algab kell 12 p.

Pärast waheaega jätkub koosolek kell 12.50 min.

Koosolekut juhatab abiesimees **A. Jürman**.

Sekretääri kohal abisekretäär **J. Piiskar**.

Juhataja **A. Jürman**: Riigikogu koosolek kestab edasi.

Aruandja **J. Jaanis** kannab ette ja eraldi hääletamisel wõetakse wastu nähtawa enamuslega §§ 78—119.

Üheksas peatükk.

Üliõpilased ja wabakuulajad.

§ 78. Tartu ülikooli üliõpilasteks wõetakse wastu igasse teaduskonda mõlemast soost isikuid, kes vähemalt 17 aastat wananad ja ülikooli astumiseks õigustawa keskkooli wõi haridusministri poolt sellewääriliseks tunnistatud õppeasutuse lõpetanud wõi sellekohase eksami õiendanud. Juhtumisel, kui mõnda teaduskonda sisseastujaid on rohkem, kui neid wastu wõib wõtta, korraldab ülikool neile wõistluseksamid ainetes, mis määrab kindlaks wastaw teaduskond haridusministri nõusolekul.

§ 79. Isikud, kes lõpetanud wäljamaa keskkooli, mis haridusministri poolt tunnistatud wääriliseks Eesti wabariigi keskkoolidele, wõiwad ülikooli astuda alles pärast sellekohast eksami rahuldawat õiendamist Eesti keeles haridusministeeriumi korralduse järgi ja kui nad wäljamaalased, siis ainult sel puhul, kui wastawas teaduskonnas ruumi jätkub. Sama kord maksab ka wäljamaa ülikoolide üliõpilaste wastuwõtmise kohta. Tarbekorral on haridusministril õigus wäljamaa keskkooli lõpetajat Eesti keele eksami õiendamisest wabastada.

§ 80. Üliõpilaste wastuwõtmine sünnib määruste järgi, mis ülikooli nõukogu on wälja töötanud ja haridusminister kinnitanud.

§ 81. Peale üliõpilaste lastakse ülikooli loengutele ja harjutustele, niipalju kui ruum ja sisseseaded lubawad, ka wabakuulajaid, kelle wastuwõtmise tingimused ülikooli nõukogu kindlaks määrab haridusministri kinnitusel.

§ 82. Ülikooli astumisel maksawad üliõpilased immatrikulatsiooni maksu. Ülikoolis õppimise eest wõetakse üliõpilastelt kui ka wabakuulajatelt ülikooli kasuks üldist õppemaksu ja peale selle praktiliste tööde eest, mis materjaali ja

riistade kuluga ühendatud, üksikute asutuste heaks iseäralikku praktiliste tööde maksu. Nende maksude suuruse kinnitab haridusministri ettepanekul Wabariigi Walitsus.

§ 83. Ülikooli walitsusel on õigus kehwemaid üliõpilasi, kas osalt wõi täiesti, maksust wabastada, kusjuures wabastatute õppemaks wõib ulatada kogusummas kunni 20% terwest õppemaksu sissetulekust. Peale selle wõiwad üliõpilased saada toetusraha sellekohasest riiklikust krediidist wõi ülikooli erisummadest ülikooli nõukogu poolt wäljaantud määruste põhjal, kui ka muudest allikatest, tingimustel, mis toetusraha asutajad ülikooli walitsusega kokku leppides üles seadnud.

§ 84. Kõik Tartu ülikooli immatrikuleeritud üliõpilased moodustawad koos üliõpilaskonna, mille eesmärgiks on kogu ülikooli noorsoo waimliste ja majanduslikkude huwide edendamine ja ühiste ettewõtete teostamine ülikooli nõukogu poolt kinnitatud põhikirja alusel.

§ 85. Üliõpilaskonna üldorgan, üliõpilaskonna esindus walitakse immatrikuleeritud üliõpilaste poolt üldise, otsekohese, salajase, ühetaolise, proportsionaalse walimiswiisi alusel.

Märkus. Esinduse liikmeks wõiwad saada Eesti riikkondsusesse kuuluvad üliõpilased.

§ 86. Üliõpilaskonna esinduse ülesanne on kogu üliõpilaskonna esindamine sise- ja wäljaspoole, üliõpilaskonna waranduste walitsemine ja tema kultuuriliste ning majanduslikkude ettewõtete juhtimine, osawõtmine sõnaõigusega oma esindajate kaudu üliõpilaskonna põhikirjas ettenähtud juhtumistel ülikooli walitsuse, nõukogu kui ka teaduskonna kogude ja muude organide koosolekuist nende küsimuste arutamisel, mis otsekohe üliõpilastesse puutuwad.

§ 87. Üliõpilaskonna esinduse otsused, mis kõigile üliõpilastele sunduslikud, hakkawad maksma pärast nende kinnitamist ülikooli walitsuse poolt.

§ 88. Üliõpilaskonna esindusel on õigus liikuwat ning liikumata warandust omandada ja wõõrandada ning lepinguid teha. Üliõpilaskonna waranduste ja lepingute maksustamine sünnib ühisel alusel ülikooli waranduste ja lepingute maksumisega.

Üliõpilaskonna liikumata waranduste wõõrandamine ja üldsummas suuremate kohustuste, kui üliõpilaskonna aastane

sissetulek temale määratawast õppemaksu protsendist, kanda wõtmine üliõpilaskonna esinduse poolt wõib sündida ainult ülikooli walitsuse heakskiitmisel.

§ 89. Üliõpilaskonna üldtarwiduste ja ettewõtete kuludeks määratakse iga aasta haridusministrile kinnitamiseks ettepanewas ülikooli erisummade eelarwes kunni 5% õppemaksude sissetulekutest, eelarwe alusel, mis üliõpilaskond ülikooli walitsuse kaudu ülikooli nõukogule heakskiitmiseks ette pannud.

Märkus. Ülikooli walitsusel on õigus üliõpilaskonna esinduse waralist ja rahalist tegewust kontrollida.

§ 90. Üliõpilaskonna üldkorraldus, organid ja kaastöö wahekord ülikooliga määratakse käesolewa seaduse alusel lähemalt kindlaks üliõpilaskonna põhikirjas, mis üliõpilaskonna esinduse poolt wälja töötatakse ja ülikooli nõukogu poolt kinnitatakse. Ülikooli nõukogu ei wõi üliõpilaskonna põhikirja muuta ega tühistada ilma üliõpilaskonna esinduse seisukoha kuulamata. Nõukogu poolt kawatsetawad muudatused lähewad seisukohatade lahkumineku puhul haridusministrile kinnitamiseks.

§ 91. Ülikooli distsipliini ja korra suhtes kuuluwad üliõpilased: a) rektori ja b) akadeemilise kohtu alla. Rektori ja akadeemilise kohtu õigused distsiplinaarseis asjus, kohtukoosseis ja pidamise kord tehakse kindlaks ülikooli nõukogu määrustes, mille kinnitab haridusminister.

§ 92. Üliõpilastel on õigus ülikooli walitsuse loaga wõi selle walwe all asutada omawahel seltsisid ja ühinguid. Need ühingud ja seltsid wõiwad isekeskis liituda ülikooli walitsuse poolt kinnitatud põhikirja alusel teatawate ühiste eesmärkide teostamiseks.

§ 93. Üliõpilaste koosolekuteks ülikooli ruumides läheb rektori luba tarwis, niisamuti kõigiks üliõpilaste poolt korraldatud awalikkudeks pidustusteks ning rongikäikudeks, mis peale selle, nagu koosolekud wäljaspool ülikooli, sellekohaste üldiste määruste ja seaduste alla käiwad.

Kümnes peatükk.

Õ p p e t ö ö.

§ 94. Õppetöö ülikoolis korraldatakse nõnda, et teaduskondades peale üldiselt nõutawate eel- ja põhiainet ees omandamise wõimalik on üksikuid teaduse erialasid õppimise aineks walida. Iga ala kohta

töötavad teaduskonnad välja õppekavad kooskõlas teaduslikkude ja nende ametiksamite kohta maksvate riiklikkude nõudmistega ja ülikooli nõukogu üldiste juhtmõtetega.

Õppekavad kinnitab ülikooli nõukogu.

§ 95. Dekaan ja teaduskonna kogu walwawad kindlasti selle järele, et õpetus ja teaduslik töö õigel ajal algab ja mitte enneaegu ei lõpe ja korralduste järgi sünnib, mis maksma on pannud teaduskonna kogu; dekaanil kui ka teaduskonna kogul on õigus igalt õppejõult korralduste täitmist nõuda.

§ 96. Akadeemiline õppetöö aasta jooksul jagatakse kaheks semestriks; kewadsemester kestab 15. jaanuarist kunni 1. juunini kahenädalase waheajaga kewadpühadel, sügissemester 1. septembrist kunni 15. detsembrini.

Märkus. Teaduskonnal on õigus tarbekorral nõukogu poolt kinnitatud õppeplaani järgi õppetööd ka waheagadel korraldada, kusjuures õppejõududel mitte õigust ei ole pealepandud kohustustest loobuda. Õppejõud, kes oma ametitegevuse iseloomu tõttu ka ametlikul suwisel waheajal õpetuse huwides kinni on, saawad waba aega erimäärustel, mis haridusminister kinnitab.

§ 97. Üksikute erialade läbiwõtmise aja wältuse määrawad kindlaks teaduskonnad oma õppekawades ja kannawad ühtlasi selle eest hoolt, et määratud aja jooksul iga õppeala eksamiainete kohta otstarbekohases järjekorras on wõimalik ainet kuulata ja sunduslikke töid teha.

Teaduskondadele jääb õigus küpsematele isikutele õppeaega iseäralikkudel kordadel lühendada.

§ 98. Loengute ja harjutuste kohta seatakse kokku iga semestri jaoks rektori ülewalwel töökawa. Üksnes teaduskondadel on õigus oma ala üle ettelugemisi lubada, kawa täiendada ja välja kuulutada.

§ 99. Õppe- kui ka töökawad saadetakse kõigile ministritele teadmiseks.

Üheteistkümnes peatükk.

Eksamid ja teaduslikud astmed.

§ 100. Ühenduses õppetööga kannawad teaduskonnad hoolt eksamineerimise eest.

Eksamite üldised nõudmised ja korraldused määratakse kindlaks niiwõrd,

kui nad riiklikke otstarbeid täidawad ja riiklikkude õiguste saamiseks ette walmistawad, sellekohastes haridusministri määrustes, mida kinnitab Wabariigi Walitsus.

Nõudmiste ülesseadmine teaduslikkude astmete omandamiseks on alljärgnewate paragrahwide ja nende alustel, ülikooli nõukogu poolt antud juhtnõuude piirides, teaduskondade ülesanne. Teaduskondade eksami ja promotsiooni korrad ühtlustab üldjoontes ja kinnitab ülikooli nõukogu.

§ 101. Tartu ülikool jagab kõigis teaduskondades kaks teaduslikku astet ja nimelt: usu-, õigus- ja õigusteaduskonna majandusosakonnas, arstiteaduskonna farmatsötilises osakonnas, filosoofia-, matemaatika-loodus- ja põllumajandusteaduskonnas „magister“ ja „doktor“, muis arstiteaduskonna osakondades ja loomaarstiteaduskonnas wastawalt „arst“ wõi „loomaarst“ ja „doktor“.

Märkus 1. Isikud, kes mingis teaduskonnas riiklikkude õiguste saamiseks kõik kohustuslikud tööd ja eksamid on õiendanud, kuid ilma teadusliku astme omandamata ülikoolist lahkuwad, saawad wastawa lõpetamise diplomii.

Märkus 2. Eesti wabariigi kodanikud, kes weneaegse ülikooli wõi mõne muu weneaegse kõrgema õppeasutuse on lõpetanud esimese järgu diplomiga ehk kandidaadi (I järgu) wõi magistri teadusliku kraadiga, wõiwad saada wastawa teaduskonna ettepanekul Tartu ülikoolilt wastawalt magistri wõi doktori nimetuse.

§ 102. Wäitekirjad, mis doktori astme saamiseks välja antud, wõiwad kirjutatud olla peale Eesti keele teaduskonna loaga ka muis keeltes. Kaitmine sünnib Eesti keeles, kuid teaduskonna loaga wõib wäitekirja ka selles keeles kaitsta, milles ta on kirjutatud.

§ 103. Ülikoolil on õigus nimetada tunnustatud teaduslikkude kui ka riiklikkude ja muude ühiskondlikkude ning üldkultuuriliste teenete eest Eesti kodanikke ja silmapaistwaid wäljamaalasi audoktoreteks.

Audoktori aste antakse teaduslikkude teenete eest mingi teaduskonna ettepanekul, muude teenete eest, kas mõne teaduskonna wõi ülikooli nõukogu 10 liikme ettepanekul. Asjaomase otsuse poolt peab olema vähemalt $\frac{2}{3}$ teaduskonna kui ka nõukogu häältest.

§ 104. Kõik ülikooli diplomid antakse välja ülikooli nimel ja kirjutavad neile alla rektor, wastawa teaduskonna dekaan ja ülikooli sekretäär.

Kaheteistkümnes peatükk.

Ülikooli õigused.

§ 105. Ülikoolil on õigus: 1) teaduslikke ja õpetatud ühisusi ning seltsisid asutada, toetada ja nende tegewuse üle walwata; 2) oma ülesannete teostamiseks koosolekuid ja kongresse kokku kutsuda; 3) iga aasta välja kuulutada ülesanded ja teemid, mis uusi küsimusi käsitawad ühes wõi teises teaduse wallas ja nende ülesannete täitmise eest autasu määrata; 4) ajakirju välja anda ja teaduslikke töid kirjastada; 5) ülikooli tarwiduseks apteeki pidada ja teadusliku laadiga majanduslikke ettevõtteid korraldada (õppejõudude ja üliõpilaste raamatukauplused jne.).

§ 106. Kui juriidilisel isikul on ülikoolil õigus liikuwat ja liikumata warandust omandada § 21. ettenähtud korras ja seda wõõrandada, lepinguid teha, wabariigi kohtutes esineda kooskõlas määrustega, mis riigiasutuste kohta makswad.

Ülikooli walitsusel on õigus kinnitada ilma iseäraliku loata hangete ja töewõtete lepinguid ja müüa kõlbmatuks muutunud liikuwat warandust peawalitsuste kohta makswail alusil.

§ 107. Ülikoolil on õigus oma tarwiduseks ilma tollita ja lihtsustatud korras saada wäljamaalt kõiksugu trükitöid, arstirohtusid, kemikaaliaid, laboratooriumi ja kliinikute riistu ja igasuguseid teisi õppeabinõusid ja nende osasid.

§ 108. Warandused, mis ülikooli ametis ehk teenistuses olewaist isikutest ilma pärijateta maha jääwad, langewad ülikooli omanduseks. Samuti läheb ülikooli omanduseks ülikooli juures tegutsewate ühingute warandus, kui nad oma tegewuse lõpetawad.

§ 109. Wäljamaalt kutsutawatele õppejõududele, niisama wäljamaale teadusliku eesmärgiga komandeeritud ülikooli õppejõududele, assistentidele ja stipendiaatidele antakse peale üldiste kergenduste, mis reisijatele määratud ja ka ümberkolijate majakraami kohta ette nähtud, weel õigus ilma tollita ja takistamata ühes wedada igasuguseid teaduslikke wahendid ja õppeabinõusid, nagu trükitöid, käsikirju, laboratooriumi riistu jne. ülikooli walitsuse poolt kinnitatud nimekirja

järgi, kuid ainult isiklikuks tarwitamiseks.

§ 110. Ülikooli liikumata warandus on wabastatud kõigist riiklikkudest ja omawalitsuse maksudest ja naturaalkohustustest, samuti on kõik ülikoolile antawad ja õppetegewusega ühendatud palwekirjad, kui ka ülikooli puutuwad aktid, kinnistuskirjad jne. wabad tempelmakstust.

Märkus. Ülikooli majanduslikke ettevõtteid ei wabastata omawalitsuse heaks pealepandud naturaalkohustustest.

§ 111. Ülikoolil on suur ja wäike pitser wabariigi wapiga ja pealkirjaga „Eesti Wabariigi Tartu Ülikool“. Suurt pitserit tarwitatakse diplomidel ja teistel tähtsamatel aktidel, wäikest pitserit harilikudel tunnistustel ja aktidel.

Kolmeteistkümnes peatükk.

Ülikooli waralised abinõud.

§ 112. Ülikooli omanduseks läheb kõigi õigustega ja kohustustega kõik liikumata ja liikuw warandus, mis endise Wene keiserliku Jurjewi ülikooli kui ka Saksa okupatsiooniaegsete wõimude poolt awatud Tartu ülikooli päralt on olnud, peale üliõpilaste ühiselumaja, kui ka endise Tartu loomaarsti instituudi warandus.

Eriti kuulub Tartu ülikoolile temale igaweseks omanduseks kingitud endine Tartu kindluse, Doomemäe ja Rootsiriikikiriku ase, ühes kõigi nende juurde kuuluwate warandustega, maha arwatud osa, mis Tartu linna kätte on antud. Samuti läheb Tartu ülikooli omanduseks Maarja mõisa, Raadimõisa süda ühes sealasuwate hoonetega, Kastre-Pera walla metsandik ja Kuusnõmme mõisa süda ühes sealasuwate hoonetega, eraldatud mererannikuga ja saarekestega Saaremaal.

§ 113. Oma ülespidamise kulud saab ülikool riigikassast eelarwe põhjal antawast krediidist ja ülikooli erisummadest.

§ 114. Riigikassast maksetawad summad tarwitatakse riigi eelarwe määruste järele.

Märkus. Õppeasutustele, raamatukogudele, teaduslikkude tööde wäljaandmiseks ja ehitusteks määratud summade ülejäägid lähewad piiramata üleminewate summadena järgmisesse aastasse; neid wõib tarwitada järgmise eelarwe lõpuni.

§ 115. Kõik muud tulud, peale riigi poolt ülikooli ülewalpidamiseks määratud summade, kujundawad ülikooli erisum-

mad, mis on ülikooli ärawõtmeta omandus.

Need erisummad tarwitatakse riiklikude eelarwe-summade täienduseks, ülikooli teadusliikude ja õppeotstarwete jaoks, kui ka erakorralisteks kuludeks, mille jaoks riigi poolt summasid ei ole määratud.

Erisummade tarvitamine sünnib Wabariigi Walitsuse poolt kinnitatud eelarwe järgi.

§ 116. Maksud, mis ülikooli asutuste, kliinikute, instituutide jne. tarvitamise eest wõetakse, määrab kindlaks ülikooli walitsus ja kinnitab haridusminister.

§ 117. Õppetegewusega ühenduses olewate wahendite ja tarbeainete ostmine on eelkontrollist waba.

Neljateistkümnes peatükk.

Seaduse maksmapanemine.

§ 118. See seadus hakkab maksma tema wäljakuulutamisega „Riigi Teatajas“ järgmiste eranditega:

1) määrused, mis ülikooli poolt õppetöö korraldamise kohta pärast 1. detsembrist 1918. a. kuni käesolewa seaduse wäljakuulutamiseni maksma on pandud ja kooskõlas on selle seaduse §§ 100 ja 101, tunnistatakse seaduslikuks.

2) Ülikooli kuraatori amet kaotatakse ära, arwates 1. detsembrist 1925. a.

3) Kõik õppejõud ja ülikooli raamatukogu juhataja, kes enne käesolewa ülikooli seaduse maksmapanekut ametisse seatud, jääwad, kui nad eritingimustel ei ole ametisse kutsutud, kuni § 57 märkuses ettenähtud ajani oma ametisse.

§ 119. Selle seaduse maksmahakkamisega kaotawad oma makswuse endised Wene- kui ka Saksa okupatsiooni wõimude poolt maksmapandud seadused, määrused ja korraldused ülikooli, ülikoolis töötawate isikute ja teadusliikude astmete omandamise wiisi kohta

Aruandja **J. Jaanis** (loeb):

Lisa Eesti wabariigi Tartu ülikooli seaduse juurde (§ 7).

Eesti wabariigi ülikooli õppekohtade nimekiri.

I. Usuteaduskond.

a) Professuurid.

1. Wana Testamendi teadus ja Semä keeled	1

2. Uue Testamendi teadus	1
3. Ajalooline usuteadus	1
4. Süstemaatiline usuteadus	1
5. Tegelik usuteadus	1
6. Wõrdlew uskude teadus	1
7. Apostlik õigeusu teadus	1

Kokku 7

b) Dotsentuudid.

Liikuw	1

Kokku 1

II. Õigusteaduskond.

a) Professuurid.

1. Eestimaa õiguse ajalugu	1
2. Rooma õigus	1
3. Riigiõigus	1
4. Administratiivne õigus ja protsess	1
5. Tsiwilõigus ja -protsess	1
6. Kriminaalõigus ja -protsess	1
7. Poliitiline ökonomia (teoreetiline) ja statistika	1
8. Finantsõigus	1
9. Rahwuswaheline õigus	1
10. Poliitiline ökonomia (tegelik)	1
11. Erimajandusteadus	1
12. Kaubandusõigus	1

Kokku 12

b) Dotsentuudid.

1. Õigusteaduskonnas — liikuwat	2

Majandusteaduse osakonnas:

2. Awalik õigus	1
3. Raamatupidamine ja kirjawahetus	1
4. Kaubateadus	1
5. Liikuw	1

Kokku 6

Märkus. Õiguse üldõpetus ja õiguse filosoofia kohustaw lugemine ühendatakse õigusteaduskonna õppekohtadega teaduskonna otsusel.

III. Arstiteaduskond.

a) Professuurid.

1. Anatoomia	1
2. Embrüoloogia ja histoloogia	1
3. Füsioloogia ja füsioloogiline keemia	1
4. Farmakoloogia	1
5. Farmakognoosia	1
6. Farmatsöitiline keemia	1
7. Üldine patoloogia ja patoloogiline anatoomia	1
8. Kohtulik arstiteadus	1
9. Hügieen	1
10. Bakterioloogia	1

11. Eripatoloogia, diagnostika ja teraapia	3
a) fakulteedi kliinik	
b) hospitaalkliinik	
c) polikliinik.	
12. Psühiaatria	1
13. Neuroloogia	1
14. Dermatoloogia ja weneroloogia	1
15. Gүнäkoloogia ja sünnitusabi	1
16. Kirurgia	2
a) fakulteedi kliinik	
b) hospitaalkliinik.	
17. Oftalmoloogia	1
18. Pediaatria	1
19. Kõrwa-, nina- ja kurguhaigused	1
20. Kehaliku kasvatuse teooria	1
	<u>Kokku 23</u>

b) Dotsentuurid.

1. Operatiivne ja üldkirurgia	1
2. Gүнäkoloogia	1
3. Füsioloogiline keemia	1
4. Hambahaigused	1
5. Patoloogia ja ortopeediline wõimlemine	1
	<u>Kokku 5</u>

d) Prosektorid.

1. Anatoomia	1
2. Patoloogiline anatoomia	1
	<u>Kokku 2</u>

e) Eriainete õpetajad.

Kehalise kasvatuse praktika alal	4
----------------------------------	---

IV. Filosoofia-teaduskond.

a) Professuurid.

1. Eesti keel	1
2. Läänemere-Soome keeled	1
3. Uurali keeleteadus	1
4. Klassiline, eriti Ladina filoloogia	1
5. Klassiline, eriti Kreeka filoloogia	1
6. Romaani filoloogia	1
7. Germaani filoloogia	1
8. Inglise filoloogia	1
9. Slaawi filoloogia	1
10. Indo-Euroopa keeleteadus	1
11. Kunstiajalugu	1
12. Eesti- ja üldine kirjandus	1
13. Eesti- ja wõrdlew rahwaluule	1
14. Eesti ja naabermaade muinasteadus	1
15. Üldine ajalugu	1
16. Eesti ja Põhjamaade ajalugu	1
17. Pedagoogika	1
18. Filosoofia	1
	<u>Kokku 18</u>

b) Dotsentuurid.

1. Filosoofia	1
2. Üldine ajalugu (neist üks wana ajaloo jaoks).	2
3. Eesti- ja Põhjamaade ajalugu	1
4. Etnograafia	1
	<u>Kokku 5</u>

c) Lektorid.

1. Eesti keel	2
2. Soome keel	1
3. Ungari (resp. mõni teine kaugem sugukeel)	1
4. Wanad keeled	2
5. Saksa keel	1
6. Inglise keel	1
7. Prantsuse keel	1
8. Wene keel	1
	<u>Kokku 10</u>

V. Matemaatika-loodusteaduskond.

a) Professuurid.

1. Matemaatika	2
2. Mehaanika ja rakendus-matemaatika	1
3. Astronoomia ja astrofüüsika	1
4. Meteoroloogia ja geofüüsika	1
5. Füüsika	1
6. Keemia	4
a) anorgaaniline	
b) orgaaniline	
c) füüsikaalne	
d) keemiline tehnoloogia.	
7. Mineraloogia	1
8. Geoloogia ja paläontoloogia	1
9. Botaanika	2
a) morfoloogia ja süstemaatika	
b) anatoomia ja füsioloogia.	
10. Zooloogia	3
a) selgrooliste	
b) selgrootute	
c) loomade füsioloogia.	
11. Geograafia	1
	<u>Kokku 18</u>

b) Dotsentuurid.

1. Matemaatika	1
2. Teoreetiline füüsika	1
3. Bioloogia	1
	<u>Kokku 3</u>

c) Abiõppejõud.

1. Astronoom-observeraator	1
----------------------------	---

VI. Loomaarstiteaduskond.

a) Professuurid.

1. Anatoomia, embrüoloogia, histoloogia ja wõrdlew anatoomia	1
--	---

2. Kirurgia, oftalmoloogia ja sünnitusabi	1
3. Eripatoloogia, teraapia ja diagnostika	1
4. Patoloogiline anatoomia, histoloogia, kohtulik loomaarsti teadus ja liha waatus	1
5. Epizootoloogia, eribakterioloogia ja politseiline loomaarstiteadus	1
6. Üldine patoloogia ja teraapia, farmakoloogia ja toksikoloogia ja retseptuur	1
7. Zoohügieen ja looma toitmine	1
8. Weistehaigused	1

Kokku 8

b) Dotsentuurid.

1. Anatoomia ja histoloogia	1
2. Kirurgia	1
3. Patoloogiline anatoomia	1
4. Epizootoloogia	1
5. Hobusekaswatus, rautamine ja kabjahaigused	1

Kokku 5

c) Prosektorid.

1. Anatoomia	2

VII. Põllumajandusteaduskond.

a) Professuurid.

1. Taimekaswatus	1
2. Mullateadus ja agrikultuurkeemia	1
3. Loomakaswatus	1
4. Põllumajapidamine	1
5. Agraarpoliitika ja ühistegewus	1
6. Praktiline zooloogia	1
7. Metsakaswatus	1
8. Metsakorraldus	1
9. Maaparandus ja geodeesia	1

Kokku 9

b) Dotsentuurid.

1. Piimatalitus	1
2. Metsakaswatus	1
3. Ehitusõpetus	1
4. Põllumajanduslikud riistad ja masinad	1
5. Taimekaswatus	1
6. Loomakaswatus	1

Kokku 6

d) Õpetajad.

1. Tegelik aiatöö ja mesilastepidamine	1

Juhataja **A. Jürman**: Rkl. Woiman'i poolt on ettepanek tehtud filosoofia teaduskonda juurde wõtta Läti keele lektori koht. See tuleks siis punkt 8-da järele. See ettepanek on tehtud ka II lugemisel. Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja **J. Jaanis**: Hariduskommissjonis seda küsimust üles tõstetud ei ole. See oli ainult ülikooli seaduse erikommisjonis härra Jans'i poolt ette pandud, kuid mina arwan, et olud ei ole iseäranis muutunud, sest ajast kui see küsimus hariduskommissjonis ja hiljem erikommisjonis arutamisel oli, mis sunniks meid täiendama filosoofia teaduskonda Läti keele lektori kohaga. Üldiselt on teada, et ka Läti ülikoolis ei ole Eesti keele lektoraati ja ka Soomes piiratakse lektorite kohti, ehk me küll lähedal oleme Soomele kultuuri ja keele poolest. Sellepärast arwan, et ei ole erilisi põhjusi seda ettepanekut vastu wõtta. Ei saa selle ettepanekuga ühineda ei isiklikult ega komisjoni nimel.

Juhataja **A. Jürman**: Asun rkl. Woiman'i ettepaneku — filosoofia teaduskonda täiendada Läti keele lektori kohaga — hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on ettepanek tagasilükatud. Asun lisa hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on lisa vastu wõetud.

Asun lõpuhääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on Eesti wabariigi Tartu ülikooli seadus lõpuhääletamisel vastu wõetud. (Hüüded: Lõpetada!) Ettepanek on tehtud koosolek lõpetada. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on ettepanek vastu wõetud. Wõim teatada, et wanematekogu otsusel kutsub Riigikogu juhatus järgmise koosoleku kokku 3. juunil s. a. kell 5 p. l.

Lõpetan koosoleku.

Koosolek lõpeb kell 1.25 min.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu abiesimees **A. Jürman**.Abisekretäär **J. Piiskar**.